Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed działem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 27. Nowe, sobota 5 lipca 1930 r. Rok VII.

ODEZWA!

Z okazji obchodu 50-cio letniego jubileuszu, poświęcenia sztandaru oraz VIII. dorocznego Zjazdu Delegatów Pom. Związku Cechów Piekarskich w niedzielę, dnia 6-go lipca 1930 r., uprasza się usilnie wszystkich obywateli miasta o wywieszenie chorągwi i udekorowanie domów w barwy narodowe.

Nowe, dnia 2 lipca 1930 r.
Burmistrz.

ODEZWA!
Tow. św. Wincentego a Paulo
(Opieka nad biednemi)

urządza w niedzielę, dnia 13-go lipca 1930 r. w ogrodzie p. Borkowskiego

BAZAR

na biedne i nieszczęśliwe naszego miasta.
Wszystkich życzliwych Obywateli bardzo proszę o liczne przybycie i poparcie.

Nowe, dnia 3 lipca 1930 r.
Burmistrz.

Gdańsk a kryzys gospodarczy w Polsce.

Przed kilkoma dniami bawili w Katowicach przedstawiciele Rady Portu Gdańskiego pp. dr. Hilchen, radca Exner i dyr. Nagórski. Celem ich przyjazdu było zapoznanie się z obecną sytuacją gospodarczą na Górnym Śląsku i zorjentowanie się w związku z tem w możliwościach eksportowych odnośnie węgla, oraz możliwościach importowych zasadniczych tworzyw (rud żelaznych i starego żelaza) ze strony górnośląskiego hutnictwa żelaznego. W rozmowach, które odbyli delegaci z przedstawicielami górnośląskich koncernów węglowych i większych hut, zaznaczyli oni, iż informacje te są im potrzebne dla stwierdzenia, czy obecny stan techniczny portu i jego urządzeń odpowiada obecnemu i w najbliższej przyszłości tempu życia gospodarczego Polski, czy też konieczne będą nowe inwestycje portowe dla sprostania zwiększonemu obrotowi handlowemu Polski w tym kierunku. W związku z tem poruszono kwestję charakteru kryzysu gospodarczego, jaki obecnie Polska przeżywa, albowiem od tego, czy jest on tylko przejściowy, czy też będzie długotrwały, w dużym stopniu zależy stan ruchu w porcie.

Według wywodów przedstawicieli Rady Portu obecnie ruch w porcie gdańskim jest znacznie mniejszy, niż w roku ubiegłym. Podczas gdy w r. ub. miesięczny przeładunek w porcie wynosił 1 miljon tonn, to obecnie dochodzi do 600 tys. t. Stąd też — jak się wyraził jeden z członków Rady — w porcie jest obecnie przestronno i wygodnie jak przed dwoma laty, a naładunek i wyładunek towarów nader szybki. Dyskusja, jaka w sprawie kryzysu gospodarczego się wywiązała, wykazała, iż niepodobna jeszcze ustalić, w jakiej fazie depresji życie gospodarcze się znajduje i raczej wszystko przemawia za tem, iż liczyć się trzeba z tem, że kryzys obecny będzie długotrwały. Dlatego też trudno się liczyć z możliwością ożywienia eksportu i importu ze strony przemysłu górnośląskiego drogą przez Gdańsk, gdyż pozatem przedsiębiorstwa górnośląskie w dużym stopniu zaangażowane są w porcie gdyńskim, gdzie mają własne urządzenia; nadto obecna sytuacja na rynkach węglowych nie sprzyja wzrostowi eksportu na rynki, dokąd droga prowadzi przez porty. Również ze strony przedstawicieli przemysłu górnośląskiego zwrócono członkom Rady Portu Gdańska uwagę, iż aczkolwiek w obrocie portowym przemysł górnośląski odgrywa dominującą rolę, tem niemniej istnieć mogą z innej strony naszego gospodarstwa narodowego możliwości ożywienia obrotu towarowego w Gdańsku. Dobrzeby więc było, aby Rada Portu i w tym kierunku zwróciła swoją uwagę.

Pozatem na konferencji tej poruszono kwestję przyśpieszenia budowy magistrali węglowej. Podkreślono, że aparat kolejowy nie odpowiada zdolnościom przeładunkowym portów Gdańska i Gdyni, dlatego też konieczną jest rzeczą budowę tej linji przyśpieszyć, zwłaszcza, iż obecny okres kryzysu gwarantowałby spokojną pracę.

Ponadto członkowie Rady Portu interesowali się kwestją importu rud sowieckich. Szło im o stwierdzenie, czy import rud sowieckich w związku ze wzrostem eksportu żelaza do Rosji nie wykazuje tendencji wzrostu, gdyż ujemnieby się to odbiło na interesach Gdańska, a to dlatego, iż przywóz rud sowieckich odbywa się drogą lądową. Stwierdzono, iż przywóz rud sowieckich bynajmniej nie wykazuje tendencji wzrostu, i że ze względu na wysokie koszty transportu wzrastać nie będzie.

Bezpośrednio po rozmowach z górnośląskiemi kołami gospodarczemi przedstawiciele Rady Portu wyjechali do Czech, aby zorjentować się w możliwościach importowych tamtejszego przemysłu hutniczo-żelaznego. Według wyjaśnień jednego z członków Rady, na ogólną ilość 700 tys. tonn importowanej rudy żelaznej w roku ubiegłym przez port gdański, na przemysł czeskosłowacki przypada 300 tys. tonn.

Sprawy, poruszane przez przedstawicieli Gdańska w Katowicach, wymagałyby omówienia na szerszej platformie z udziałem wszystkich kół gospodarczych Polski, oraz zainteresowanych czynników rządowych. Inicjatywa w tym kierunku wyjść winna ze strony przemysłu górnośląskiego, jako najbardziej zainteresowanego w sprawności i rozwoju portów.

H. M.

Szczegóły projektu ustawy o zwalczaniu klęski mieszkaniowej.

W dniu 25 ub. m. odbyła się w ministerstwie robót publicznych czwarta z rzędu międzyministerjalna komisja dla opracowania nowego projektu ustawy o zwalczaniu klęski mieszkaniowej. Przedmiotem obrad konferencji była dalsza dyskusja i zanalizowanie dawniejszych projektów rządowych. Projekt opiera się na wynalezieniu źródła finansowego na wzmożenie akcji budowlanej, a źródłem tem ma być stworzenie specjalnego funduszu z podatku czynszowego. W pracach konferencji uwidacznia się tendencja, by przyszła ustawa nie obciążała zbytnio wyłącznie jednej sfery gospodarczej. W szczególności nowy projekt dążyć będzie do zmniejszenia różnicy między czynszami w starych i nowych domach; zrównanie czynszów nie nastąpi z tego względu, że mieszkania w nowych domach zaopatrzone są w większy komfort.

Prace konferencji nad projektem ustawy potrwają jeszcze dłuższy czas. Prawdopodobnie okaże się potrzeba zbadania, jakie to wykazały dotychczas wydane zarządzenia w celu pobudzenia żale — budownictwa mieszkaniowego. Następna konferencja odbędzie się w początkach lipca r. b.

O skasowanie opłat stemplowych przy składaniu podań do urzędów.

W ostatnich dniach Liga Pracy wystosowała 12 jednobrzmiących pism do wszystkich Izb Przemysłowo-Handlowych na terenie Polski, domagając się interwencji Izb u miarodajnych władz w kierunku zniesienia opłat stemplowych.

Liga Pracy podkreśla, że opłaty od wszelkich tranzakcyj handlowych, ofert, umów, kosztorysów, rachunków, pokwitowań i t. d. winny być zastąpione ogólnym podatkiem obrotowym, pobieranym w określonych terminach od ogółu tranzakcyj. Opłaty stemplowe naszego typu, nieznane w szeregu innych państw, nie powinny być nadal tolerowane ze względu na liczne związane z niemi zabiegi manipulacyjne, obniżające sprawność gospodarczą państwa.

Opłaty stemplowe od podań, które są właściwie korespondencją obywateli z władzami, nie znajdują zastosowania ani w Stanach Zjednoczonych, Niemczech, Anglji, Francji, ani w szeregu innych państw; dopiero skutek podania, wyrażający się w uwzględnieniu życzeń petenta, względnie wynikłe z podania zezwolenia lub akty mają podlegać opłacie stemplowej.

Na koniec Liga Pracy domaga się, aby sprzedaż znaczków stemplowych do czasu zupełnego ich skasowania prowadziły obowiązkowo wszystkie urzędy państwowe, przyjmujące i załatwiające podania.

Jak się dowiadujemy, w sprawie tej interwenjować ma energicznie u władz przedewszystkiem warszawska Izba Przemysłowo-Handlowa.

PALENIE TYTONIU W DAWNYCH CZASACH BYŁO SUROWO KARANE!

Za palenie tytoniu, szczególnie w miejscach publicznych, istniały w dawnych czasach bardzo surowe kary. I tak np. jeszcze w r. 1675 karano w Berlinie za palenie tytoniu więzieniem i postawieniem pod pręgierz. Kto w tem mieście jeszcze w początkach ubiegłego wieku palił na ulicy, płacił dwa talary kary. Z biegiem czasu zakazy te cofnięto, przez długi czas jednak trwał przepis, na mocy którego cygara na ulicy należało palić w specjalnych cygarniczkach i wymować z ust przed każdym posterunkiem policji.

MECHANIZACJA ORKIESTR WOJSKOWYCH.

Zaczyna się naturalnie od Ameryki, ale powoli dojdzie i do nas. Probę wykonano w jednym pułku piechoty w Stanach Zjednoczonych, w którym zniesiono muzykę, zastępując ją pancernym samochodem, na którym umieszczono gramofon połączony z gigantofonem. Nowa ta kapela ma dwie zalety: jest tania i mniej wrażliwa na pociski nieprzyjacielskie. Jeżeli próba będzie dodatnia, wszystkie orkiestry wojskowe w całych Stanach Zjdnoczonych zostaną w ten sposób zmechanizowane!

DZIAŁANIE PIŁKI NOŻNEJ NA SYSTEM NERWOWY.

Pewien lekarz rosyjski poddał obserwacji graczy w piłkę nożną, badając ich przed grą, podczas gry i po grze. I oto stwierdził, że po grze waga ciała spadała o 4 do 800 gramów, puls podnosił się z 70 na 140 uderzeń, pojemność powietrza w płucach powanie się zmniejszała. Dalsze zaobserwowane przez owego lekarza skutki, to znaczne zmniejszenie wrażliwości na ból, osłabienie pamięci i uwagi, znaczne zmęczenie, senność, przygnębienie bez specjalnego powodu, częsty ból głowy, obniżenie zdolności do pracy i podwyższona wrażliwość.

PERFUMY, KTÓRE PRZETRWAŁY 5.000 LAT!

Podczas robót wykopaliskowych, przedsiębranych ostatnio w Egipcie, odkryto w grobowcu kapłana egipskiego, zmarłego około 2.700 lat przed Nar. Chr., naczynie alabastrowe, z którego unosiła się cudowna woń. Przy bliższem badaniu okazało się, że naczynie wypełnione jest jakąś masą, która przez przeciąg tysięcy lat zachowała w całej pełni woń świeżych kwiatów. Wazę zamknięto ponownie jaknajszczelniej i odesłano do muzeum, celem zbadania przez fachowców chemików. Grobowiec napełniony był ponadto różnemi ozdobami o niezmiernej wartości, znaleziono tam np. naszyjnik, składający się z 4.000 rubinów.

NASTĘPCA MAJORA SEEGRAVE'A.

Według doniesień londyńskiego „Daily News and Chronicle" lord Johnston Noad postanowił stanąć w przyszłym roku do konkursów i osiągnąć ten sam rekord szybkości na łodzi motorowej, jaki major Seegrave przypłacił życiem. W tym celu lord Noad buduje łódź motorową wzorowaną w zupełności na „Miss England II".

POMYSŁ IM PROSTSZY, TEM LEPSZY, SZCZEGÓLNIE W DZIEDZINIE OSZUSTWA.

Pieniądze i parasol mają tę wspólną cechę, że zawsze ich brak, gdy się ich potrzebuje. Ta głęboko filozoficzna myśl naprowadziła pewną kobietę w Paryżu na genjalny w swej prostocie pomysł. Chodziła mianowicie od domu do domu i naprawiała sfatygowane parasole. Zadowolenie było obustronne: kobieta owa uskuteczniała reperacje prawie na poczekaniu, każdy więc chętnie płacił 2, 3, 4, 5 a nawet 10 franków. Interes szedł coraz lepiej, a setki franków wpływały do kieszeni pomysłowej kobiety. Naturalnie nikomu z klientów nie wpadło na myśl obejrzeć dokładnie parasol po naprawie i w najbliższy dzień deszczowy wychodził na ulicę ufny w niezawodność odnowionego deszczochronu. Jakież jednak było jego zdziwienie, gdy przy mocniejszym deszczu kaskady wody poczęły lać się na nowy kapelusz, a stąd za kołnierz. Jedno spojrzenie wystarczyło, by się przekonać, że dziury były poprostu zalepione papierowym plastrem. W krótkim czasie wpłynęło do policji ponad 400 zażaleń z różnych dzielnic Paryża. Kobietę aresztowano, nie przyznaje się ona jednak do winy, twierdząc, że dawała uczciwą pracę, której nikt nie kwestjonował. Obecnie najlepsi juryści suszą sobie głowę nad zagadnieniem, czy można podciągnąć tę sprawę pod określenie oszustwa. Prokuratorowi i sędziemu śledczemu kwestja ta nie daje spać, akta sprawy zaś przywieziono do kancelarji na dwóch ciężarowych autach.

GRUNT TO DOBRY POMYSŁ!

W Chicago zostało wybudowane więzienie karne, które, jak niosła fama, urągało wszelkim zasadom hygieny. Prócz tego mówiono, że władze więzienne zbyt surowo obchodzą się z więźniami. Redakcje dzienników zwracały się kilkakrotnie do dyrektora departamentu więziennictwa z prośbą o zezwolenie na zwiedzenie więzienia, prośby te jednak nie zostawały uwzględnione. Wówczas jeden z reporterów wpadł na taki pomysł: Napisał do prokuratora list anonimowy, w którym doniósł, że on, pan X., zamieszkały przy ulicy Y., jest zabójcą jubilera N. Dziennikarz został aresztowany i dostarczony do nowego więzienia, gdzie przebywał w ciągu dwóch tygodni zanim został stawiony przed oblicze sędziego śledczego. Reporter został naturalnie uwolniony, lecz już na drugi dzień ukazał się w jednym z dzienników obszerny artykuł, omawiający stosunki w nowowybudowanem więzieniu. Zbytecznem jest dodawać, że reporter został za swój pomysł dobrze wynagrodzony.

Sprzedaż baraki.

Magistrat miasta Nowego sprzeda barakę, położoną na placu tartacznym przy ul. Nowej, w dniu 11 lipca 1930 r. o godzinie 11-tej przed poł. w sali Magistratu.

Reflektanci winni swe oferty złożyć w tutejszym Magistracie do dnia 11 lipca 1930 r. do godz. 10-tej przed poł. z napisem „Oferta na barakę".

Magistrat zastrzega sobie wolny wybór oferenta.

Nowe, dnia 23 czerwca 1930 r.

Magistrat
(—) Jabłoński
burmistrz.

Mieszkanie z kuchnią

2 ładne pokoje, parter, do wynajęcia.
Gdzie? wskaże eksp.

Cech Piekarski

w Nowem

obchodzi w niedzielę, dnia 6 lipca 1930 r. swój

50-cio letni jubileusz,

połączony z uroczystością poświęcenia sztandaru.

Łącznie z tą uroczystością odbędzie się

— VIII. DOROCZNY ZJAZD DELEGATÓW —
Pom. Związku Cechów Piekarskich,

na którą uroczystość zaprasza się Szanownych Obywateli.

Zarząd Cechu:

(—) **St. Wiecki** — starszy Cechu
(—) **Wojciech Nikodem** — podst. Cechu
(—) **Szczepan Szczukowski** — sekretarz
(—) **Paweł Chyła** — skarbnik.

Program:

1. O godz. 8 przyjęcie zaproszonych gości delegatów i sympatyków w „Domu Polskim" przy ul. Dworcowej, oraz wspólne śniadanie wydane przez Cech piekarski w Nowem.

2. O godz. 8,45 wymarsz ze sztandarami do kościoła parafjalnego na uroczyste nabożeństwo i poświęcenie sztandaru.

3. Po nabożeństwie pochód ulicami miasta do „Domu Polskiego".

4. Uroczystości jubileuszowe:

a) zagajenie, powitanie gości, przedstawicieli władz i delegatów przez starszego Cechu, oraz zwięzłe przedstawienie historji powstania Cechu;

b) przemówienia okolicznościowe;

c) wręczenie dyplomów przez Izbę Rzemieślniczą członkom Cechu z okazji 25-lecia zawodu mistrzowskiego;

d) wbijanie gwoździ pamiątkowych.

5. Zakończenie uroczystości i wymarsz do hotelu „Concordia" na wspólny obiad, gdzie odbędzie się przedtem wspólna fotografja.

6. Po obiedzie koncert w ogrodzie „Concordia", połączony z różnemi niespodziankami i rozrywkami.

7. Od godziny 6-tej po poł. (18-tej) wielka zabawa taneczna ludowa w salach „Domu Polskiego".

8. Od godziny 9-tej wieczorem (21-ej) bal na salach „Concordia" za specjalnemi zaproszeniami.

Wyjaśnienie.

Po doręczeniu zaproszeń na uroczystość 50 let. jubil. i poświęcenie sztandaru Cechu Piekarskiego w dniu 6 lipca 1930 r. wyjaśnia się, że zaproszenia te służą jako legitymacja również na bal w sali „Concordia", albowiem specjalnych zaproszeń nie wysyła się.

Zaś zaproszenia, które zostały poprzednio doręczone poszczególnym Zarządom Cechów i Tow. uważa się wszystkich członków takowych jako zaproszonych gości.

Zarząd Cechu Piekarskiego
(—) St. Wiecki, starszy cechu.

Dwa pokojowe mieszkanie

z kuchnią do wynajęcia.
Gdzie? wskaże eksp.

Starszą dziewczynę

do kuchni i wszelkich prac domowych poszukuję od 15 b. m.

Chalicka
Drogerja pod Lwem.

Walne Zebranie

Stowarzyszenia Opieki nad Młodzieżą

w Nowem

odbędzie się w Domu Hallera we wtorek, dnia 8-go lipca 1930 r. o godzinie 20-tej z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie
2. Sprawozdanie ustępującego zarządu
3. Udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi
4. Wybór nowego zarządu
5. Wolne głosy i zakończenie.

Zarząd.

Stowarzyszenie św. Wincentego à Paulo

urządza w niedzielę, dnia 13 lipca 1930 r. w ogrodzie p. Borkowskiego na biednych i nieszczęśliwych naszego miasta

WIELKI BAZAR.

W południe koncert na Rynku, wykonany przez kapelę wojsk. p. p. 64 z Grudziądza.

Początek koncertu w ogrodzie o godz. 3½.

Własne bufety dobrze zaopatrzone w smaczne przekąski, ciasta, lody, cukierki itp., również w papierosy i napoje. Pomiędzy innemi niespodziankami dla dzieci, prosi się skorzystać z koła szczęścia.

Kręglowanie i strzelanie do tarczy o premje.

Wieczorem na sali tańce.

Wszystkich obywateli miasta i okolicy prosimy uprzejmie na tak wzniosły cel o jaknajliczniejsze przybycie i popieranie nas różnemi datkami.

Wszelkie datki na ten cel przyjmuje się w plebanji.

Za Zarząd:
Ks. prob. Bartkowski.

Am Sonntag, den 13. Juli d. Jhs. nachm. 3½ Uhr veranstaltet der

St. Vincent-Verein

im Garten des Herrn Borkowski einen

BAZAR.

Konzert, ausgeführt von der Militärkapelle des p. p. Nr. 64, Grudziądz.

Büfett sowie verschied. Ueberraschungen.

Der Reinertrag ist zur Unterstützung der Armen bestimmt. Wir bitten herzlichst um gütige Zusendung von Gaben jeglicher Art, welche wir sehr bedürfen.

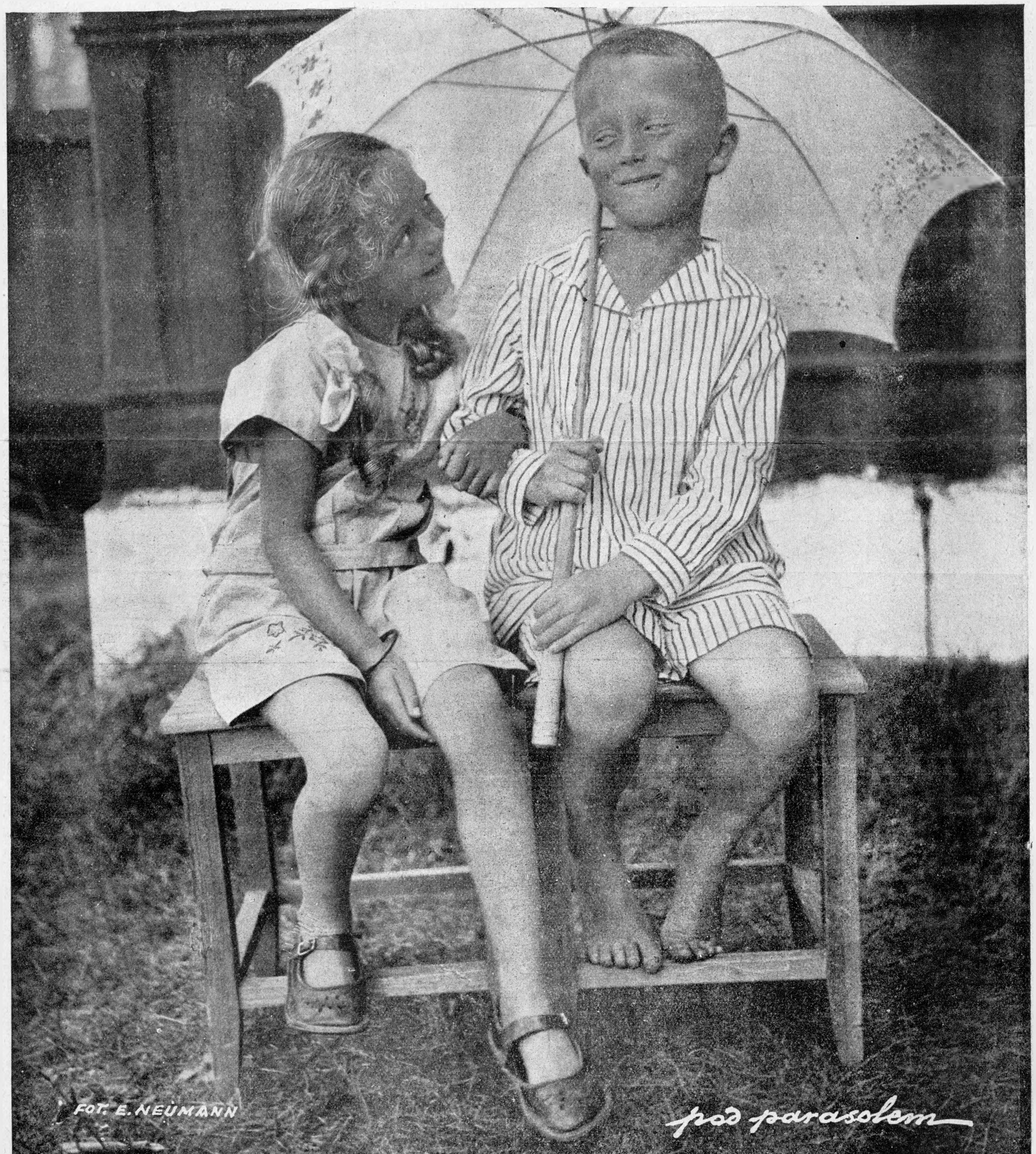
Sämtliche Gaben werden im Pfarrhause angenommen.

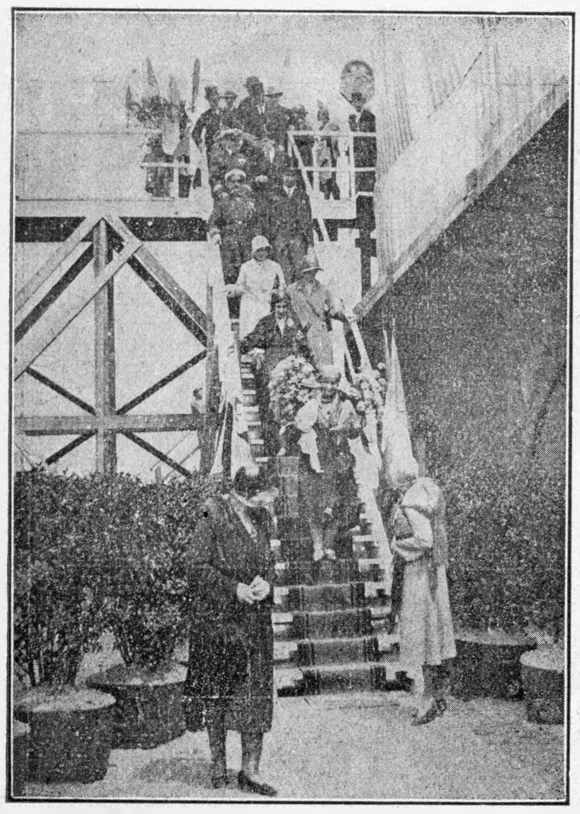
St. Vincent-Verein.

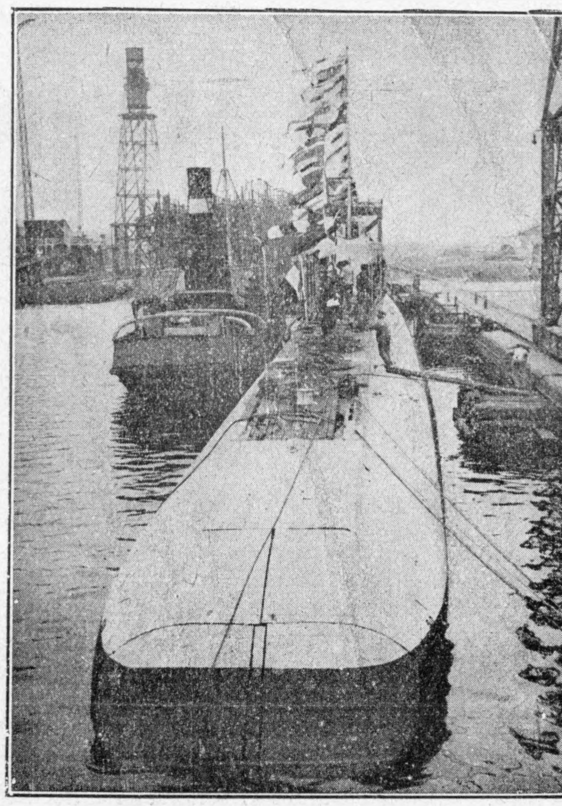
NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 6 LIPCA 1930 r.

Nasi milusińscy.

W obecności polskich przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych we Francji odbyło się w Caen spuszczenie na wodę nowej łodzi podwodnej „Żbik"

Płaskorzeźba, ofiarowana przez sokolstwo polskie Związkowi Sokołów, na zlocie w Belgradzie.

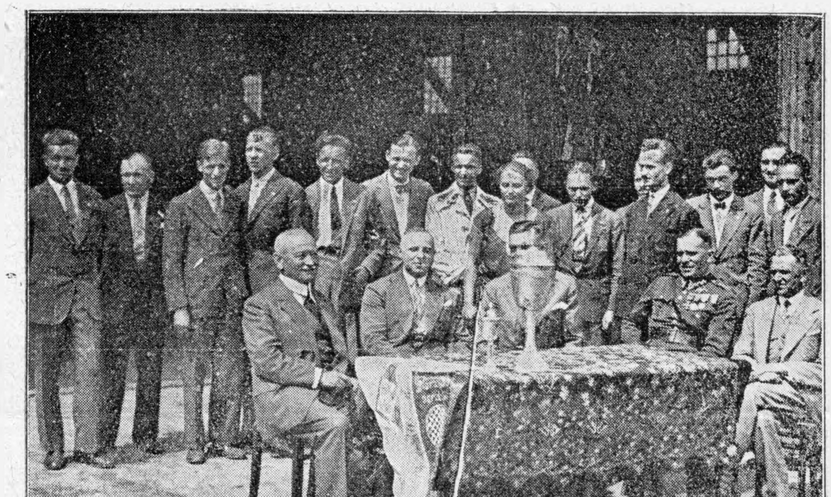

Odsłonięcie pomnika

Joffre'a w Chantilly, gdzie była podczas wojny kwatera marszałka.

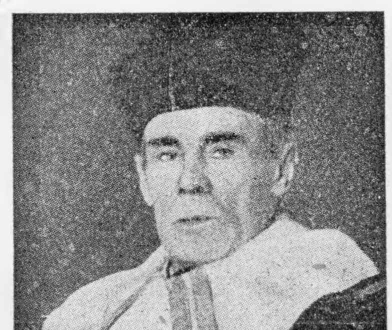
Z Lotnictwa Polskiego

Nowopromowani piloci.

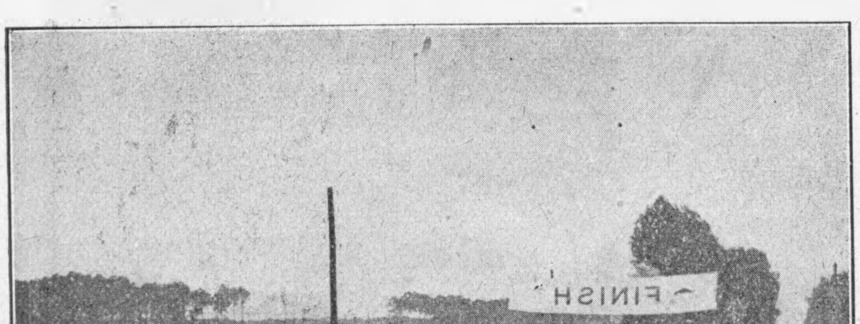

Zjazd posłów Centrolewu. Obradom przewodniczyło prezydjum, w skład którego weszli pp. Róg (Wyzwolenie), Witos (Piast), Dąbski (Str. Chłopskie), Niedziałkowski (P. P. S.), Chaciński (Ch. D.), Jankowski (N. P. R.).

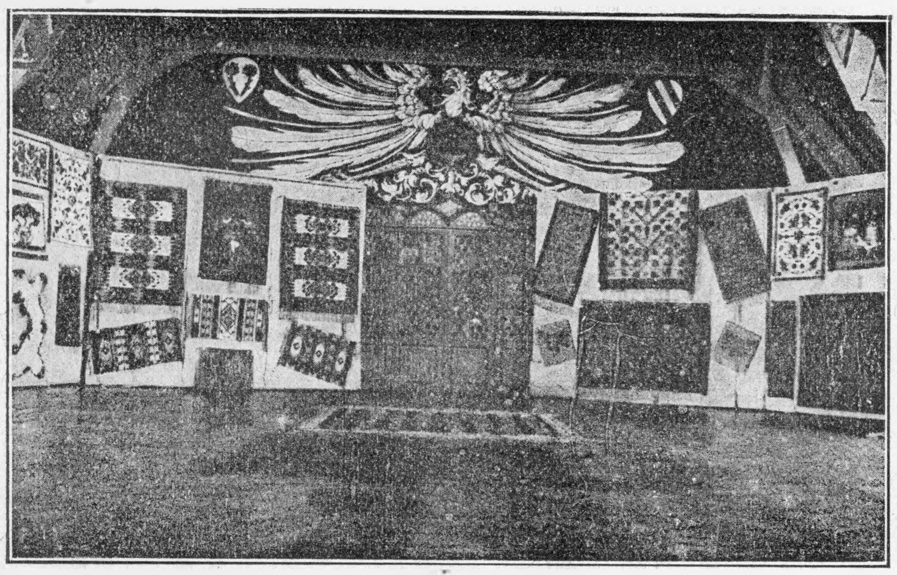
Ks. B. Żongołłowicz, mianowany wiceministrem oświaty.

Raid automobilowy. Hr. Adam Potocki kończy bieg na Austro-Daimlerze.

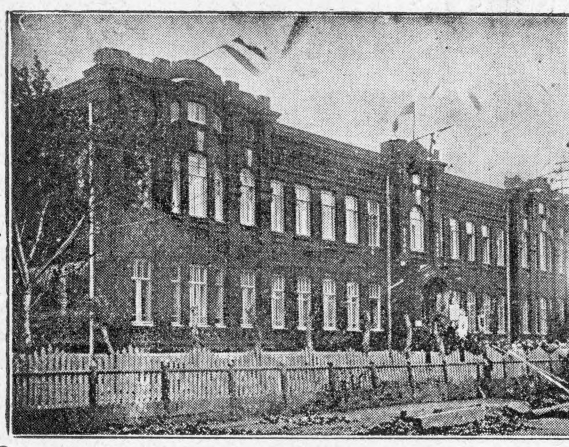
Hulaj dusza na hulaj-nodze.

Fragment wystawy polskich wyrobów artystycznych, zorganizowanej przez p. A. Znanieckiego w Rapperswylu.

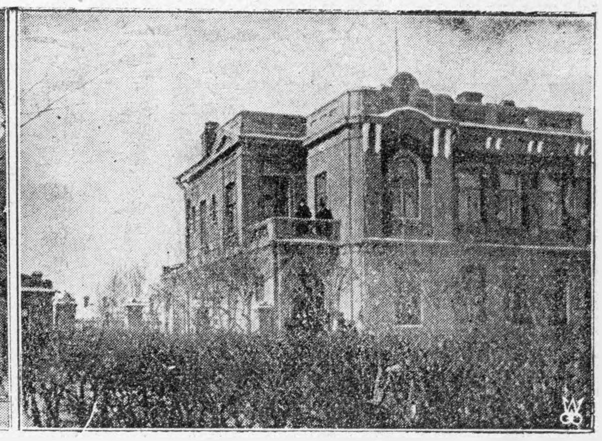
Prezydent m. st. Warszawy inż. Z. Słomiński dokonał otwarcia przystani klubu pracowników miejskich „Syrena".

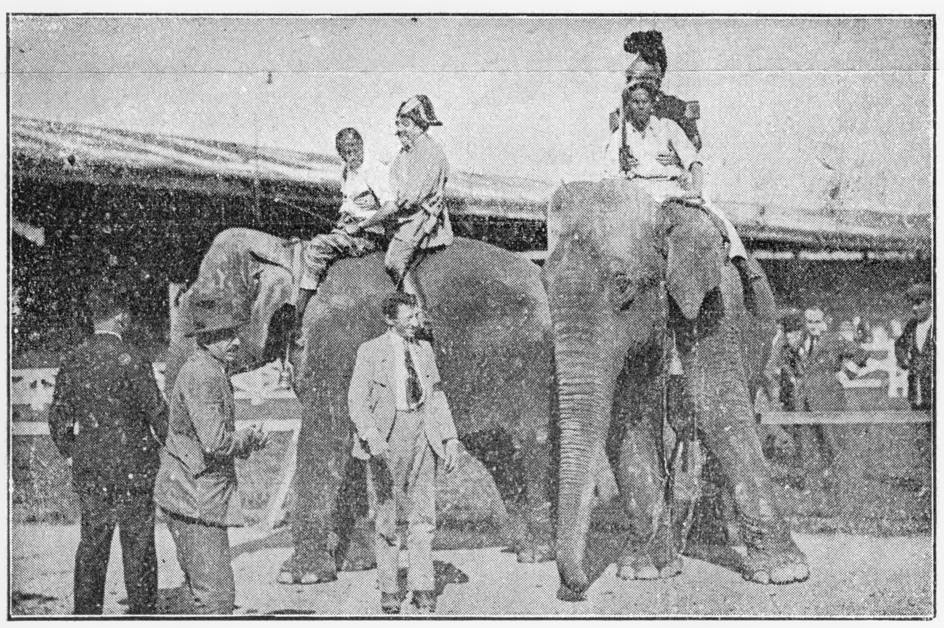
Zakład naukowo-wychowawczy S.S. Urszulanek, zbudowany przez O. Gerarda Piotrowskiego w 1928 roku w Charbinie.

Alumni seminarjum duchownego z O. Gerardem Piotrowskim, Administratorem Apostolskim Syberji, na czele.

Seminarjum duchowne, założone przez O. Gerarda Piotrowskiego w 1925 roku w Charbinie.

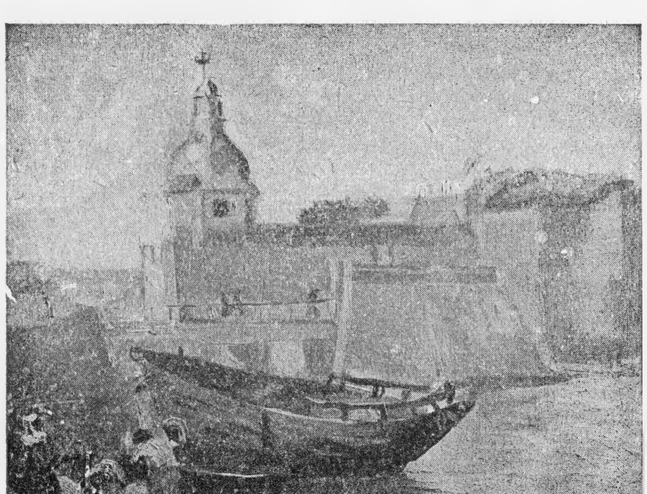

Podczas święta w Buffalo dygnitarze urzędowi muszą odbyć spacer na słoniach.

Malowniczy taniec obywateli wysp Południowych.

Z Salonu Czesława Garlińskiego
Grupa art. mal. P. N. „Kolor"

M. Litauerówna. *Port rybacki.*

M. Litauerówna. *Port Awen.*

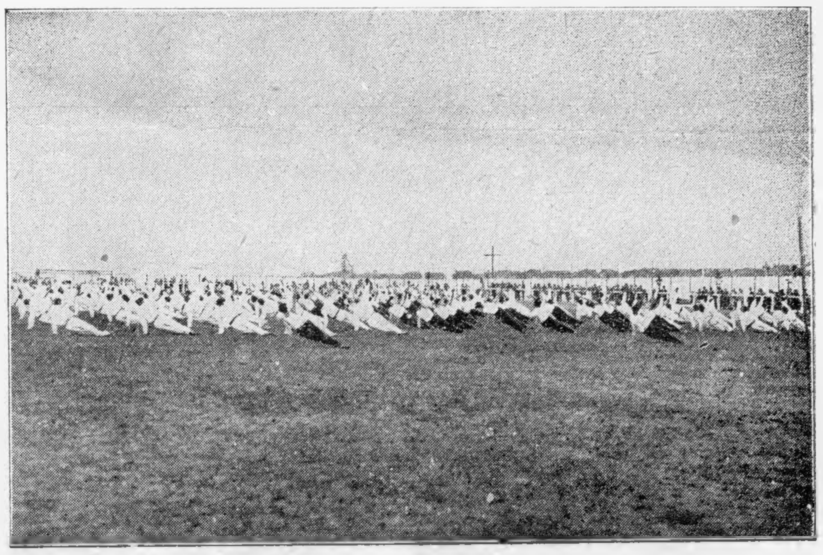
Jeden z najelegantszych hoteli nowojorskich, „Savoy-Plaza".

Arcysubtelną urodą odznacza się p. Irena Łukaszewiczówna (Dalma), artystka baletu Opery Warszawskiej, która z powodzeniem debjutowała w polskim filmie „Uroda życia" w roli Małgorzaty Ościeniówny.

Artyści filmowi pozują do zdjęcia.

Ze zlotu Sokołów, który się odbył w Belgradzie.

Balet na plaży nadmorskiej.

Nowoczesna amazonka.

Sp. Akc. Zakł. Graf. „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.